

Voortgangsrapportage De Buurtaanpak 2018

12 maart 2019

Aan de leden van de raad,

In een aantal buurten in Zwijndrecht staat de leefbaarheid onder druk. Een deel van deze bewoners kennen de gevolgen van armoede, hebben een afstand tot de arbeidsmarkt en leven in een sociaal gespannen woonomgeving. Wij willen deze bewoners leren kennen, naar hun luisteren en nog meer voor hen betekenen dan nu al gebeurt via de bestaande zorgstructuren. Vanaf 2015 hebben wij van u de opdracht gekregen om dit te kunnen doen. Eerst vanuit het gemeentelijke project Ja, het KAN! (2015) en per 2018 vanuit het integrale project de Buurtaanpak. Door samen met partners én betrokken bewoners op te trekken en deelprojecten op maat te ontwikkelen maken we het verschil. Wij zijn er van overtuigd dat de Buurtaanpak hét instrument is om de sociale leefbaarheid en weerbaarheid van bewoners te vergroten. Dit is onder meer terug te zien in de versterkte sociale cohesie en het initiatief van actieve bewoners die opstaan en zich inzetten voor hun straat en buurt. In deze brief informeren wij u concreet over de resultaten van 2018, geven wij u een doorkijk naar 2020 en verder. Daarnaast nodigen wij u uit voor een verdiepend gesprek met partners op 19 maart 2019.

Nog even in het kort

Hoewel problemen voorkomen in alle lagen van de Zwijndrechtse bevolking, zien we wel concentraties in bepaalde buurten. Dit is gebleken uit de analyse van het project KAN in 2017 op basis van cijfers uit de Leefbaarometer, Cbsinuwbuurt, Straatkubus en gegevens van de wooncorporaties over huurachterstanden, aantallen mutaties en overlastsituaties. In de buurten met hogere concentraties van maatschappelijke problemen zien we dat de leefbaarheid snel onder druk komt te staan. Op basis van de analyses kwamen negen buurten naar voren, die onvoldoende of zwak scoren: vier buurten in de wijk Kort Ambacht, vier in Noord en één in Nederhoven. Daarnaast heeft Zwijndrecht nog 8 buurten die iets beter scoren, maar wel in de gaten gehouden moeten worden. Sinds de introductie van de buurtgerichte aanpak is in de Veiligheidsmonitor een stijgende lijn te zien. Professionals en inwoners hebben een positievere kijk op hun buurt en wijk. Medewerkers, vrijwilligers en bewoners voelen zich gehoord en gewaardeerd. In juni 2017 eindigde het project KAN en hoewel de resultaten positief waren, was het werk nog niet klaar.

Op basis van deze inzichten is de Buurtaanpak ontwikkeld. Vanuit KAN leerden we dat kleinschaligheid werkt en een totale wijkaanpak niet altijd effectief is. In de Buurtaanpak worden daarom de 9 meest kwetsbare buurten in Zwijndrecht aangepakt. Dit doet de gemeente niet alleen, maar in nauwe samenwerking met Woonkracht10, Trivire en Diverz. Deze partners stellen fte, budget en middelen beschikbaar om gezamenlijke doelen te bereiken. De partners zijn verenigd in een projectgroep en stuurgroep. Bij het vaststellen van de Buurtaanpak heeft u hiervoor financiële middelen beschikbaar gesteld tijdens de begrotingsbehandeling op 31 oktober 2017. Per 1 januari 2018 zijn we van start gegaan met de Buurtaanpak zoals voorgesteld in het actieplan. In deze raadsbrief nemen wij u mee in het eerste jaar en presenteren wij de tussenrapportage. Tijdens de aanvullende raadsavond ontmoeten wij u graag om het gesprek met partners en betrokken bewoners te voeren over de huidige deelprojecten en de ideeën voor de toekomst te delen.

2018 en verder

In alle buurten wordt er slecht gescoord op a) veiligheid, b) schone leefomgeving, c) armoede, d) woongenot, e) persoonlijk perspectief en f) bewonerscontact en sociale cohesie. Om deze indicatoren aan te pakken zijn in het actieplan (*Adviesnota Actieplan-2017-14737*) de volgende 3 hoofdoelstellingen beschreven:

1. *Woongenot voor bewoners.* Mensen wonen duurzaam en met plezier in hun woning en de buurt. De buitenruimte is schoon, heel en veilig. Bewoners dragen zorg voor hun woonomgeving.
2. *Bewoners kennen elkaar en hebben contact.* Bewoners weten elkaar en ons te vinden. Er is minder eenzaamheid en bewoners zorgen voor elkaar.
3. *Bewoners met perspectief.* We bevorderen de integratie en participatie van bewoners en hebben zicht op hun persoonlijke problemen. Bewoners benutten hun kwaliteiten en weten de weg te vinden naar hulpverlening.

Om de doelstellingen te behalen wordt er gestuurd op 5 topics. In de onderstaande rapportage staan de resultaten en voorgenomen acties benoemd.

Topics van de Buurtaanpak

1. Buurt-uw-buur

Het topic Buurt-uw-buur is gestart in de Kapiteinflats met een deelproject. In gesprek met bewoners hebben we besproken hoe meer begrip te kunnen krijgen voor elkaars cultuur en hoe hier meer bekend mee te raken. Dit heeft geresulteerd in een culturele expositie in de hallen en een Welkom-in-de-buurt-box. Hierin is een vragenkaart te vinden om elkaar beter te leren kennen en zit iets lekker voor bij de koffie, zie voorbeeld in de bijlage, memo a. De onderwerpen zijn geïnspireerd uit thema's waar vaak verwarring en onbegrip over ontstaat, zoals culturele verschillen, huisdieren of werkritmes. In de huisbezoeken van de wijkregisseur aan nieuwe bewoners wordt de box uitgedeeld. Daarnaast brengen de actieve bewoners van de beheergroep KAZ een box langs bij alle huidige bewoners. Indien de nieuwe bewoner(s) een volle praatkaart hebben krijgen zij waardebonnen om te gaan eten bij de Wijkkeuken in Hart van Meerdervoort.

De Welkom-in-de-buurt-box wordt op dit moment verspreid door actieve bewoners in alle Kapiteinflats (350 huishoudens). Uit de eerste ervaringen van bewoners en professionals blijkt dit een goede ijsbreker tot gesprek te zijn – dit voor zowel oude als nieuwe bewoners. Voor kwartaal 1 zijn wij voornemens om de box te introduceren in de andere complexen binnen het werkgebied van de Buurtaanpak (Fazant- Leeuwerikplein 200 huishoudens en BTLS 120 huishoudens).

2. Zorg op maat

In gesprekken met onze partners zoals de corporaties, politie en Vivera wijkteams constateren we vaak multi-problem problematiek bij gezinnen en huishoudens. Het is lastig om voor en met deze bewoners tot structurele oplossingen te komen. In 2018 is daarom het team Samen Doen van start gegaan, dit in de eerste 4 buurten van de Buurtaanpak. Team Samen Doen is een team van professionals, vrijwilligers en sleutelfiguren uit de buurt dat langs gaat bij de bewoners die juist een zetje in de richting van hulp kunnen gebruiken. In de

89 huisbezoeken aan de 4 buurten in de wijk Kort Ambacht zijn in totaal 60 huishoudens succesvol in traject gebracht bij de juiste partners.

In 2019 gaan daarnaast het deltaplan Armoede en het voorstel Zorgmariniers voor Zwijndrecht breed invulling geven aan de eerder benoemde multi-problem problematiek, waarbij we weten dat deze casuïstiek veelal getroffen wordt in het werkgebied van de Buurtaanpak. In kwartaal 1 & 2 wordt er dan ook gekeken hoe verder aan te sluiten op deze nieuwe voorzieningen en daarnaast te inventariseren welke ontwikkelingen verder nodig zijn om de problematiek in de buurten duurzaam te verbeteren.

3. BuurtLAB activiteiten

Vanuit ons netwerk hebben wij mogen genieten van mooie samenwerkingen met partners en actieve bewoners rondom de deelprojecten. Zo zijn 2e lijn partners aangesloten bij de projectgroep en zien wij daarnaast structurele bijdrages aan het meetinstrument. Onze ambities gaan verder – niet alleen willen wij bewoners bereiken, wij zien ook een rol om ontmoeting tussen bewoners en professionals laagdrempelig te organiseren. Die ontmoeting nemen we mee in de deelprojecten, maar wij zien potentie in tijdelijke ontmoetingsruimtes.

Deze ruimtes zien wij als BuurtLAB, Het BuurtLAB fungeert voor professionals uit allerlei disciplines als mobiele werkplek in de buurt. Daarnaast willen wij dat deze plekken in de buurt ruimte bieden aan maatschappelijke innovatie. In het BuurtLAB kunnen professionals en bewoners elkaar laagdrempelig ontmoeten. Iedereen mag gebruik maken van de ruimte en ideeën voor de buurt achterlaten. Deze ideeën werken we uit, samen of juist zelf. In ieder geval helpen we elkaar op weg. Ook bewoners zonder ideeën zijn welkom. Gewoon om hun verhaal te delen of om bij te dragen aan andere voorgestelde ideeën. We laten hierbij kaders en structuur achterwege. We starten met een BuurtLAB in de Kapitein Stamperiusflat, de BTLS en Bij Bosshardt. Deze locaties zijn nog dichterbij de belevingswereld van bewoners georganiseerd t.o.v. Hart van Meerdervoort en Xiejezo. Voor een uitgebreide toelichting op het BuurtLAB verwijzen wij naar de bijlage, memo b.

4. Armoede in de buurt

Vanuit het topic Armoede in de buurt is de campagne Sparen door te besparen ontwikkeld. De campagne bestaat uit een mobiele app, documentaire clips met Zwijndrechtse minima en het lanceringsevenement Moneyball.

De app is reeds in november 2018 gelanceerd tijdens het event Moneyball. Door de app te downloaden konden bewoners Lucky numbers bemachtigen waarmee zij kans maakten op mooie prijzen. Bewoners zijn gewezen op het event door middel van een golden ticket, verkregen bij bezoek aan de Voedselbank of de Kledingbank, via de stichting Minima Zwijndrecht of via professionals. Er is gekozen voor de naam Moneyball geïnspireerd door de gelijknamige film *Moneyball: The art of winning in an unfair game*. Tijdens deze avond bezochten 220 minima het event. Ook de app is goed ontvangen door zowel professionals als bewoners, met 60 downloads zonder verder communicatie ervaren wij dit nu al als een succes. De app is te downloaden in de Apple store of de Google Playstore. [Klik hier voor een impressie van de besloten avond.](#)

De campagne start medio januari 2019. De hoofdrolspelers zijn vier Zwijndrechtse buurtbewoners. Vanaf 14 januari verschijnt er wekelijks een artikel in de brug t.b.v. de campagne. Alle video's, berichten en artikelen zijn terug te vinden via YouTube en Facebook wanneer u zoekt op De Buurtaanpak Zwijndrecht.

Maak hier kennis met hun verhaal:

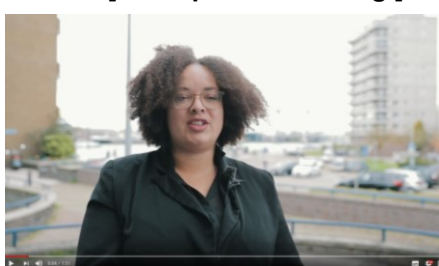
Meta [klik op de afbeelding]

Vera [klik op de afbeelding]

Tamara [klik op de afbeelding]

Willem [klik op de afbeelding]

5. Groen van ons samen

Vanuit het topic Groen van ons samen zijn diverse deelprojecten opgestart. Betrokken bewoners in Meerdervoort hebben medio 2018 via Trivire en Woonkracht10 aangegeven dat zij zich in willen zetten om de tuinen met achterstallig onderhoud, troep en vuile afvalbakken in het zicht aan te pakken. Uit deze bijeenkomsten met de bewoners is het deelproject Opgeruimd staat netjes! geboren. In het kort bestaat dit project uit drie dagen, een Opruimdag ([zie hier het video verslag](#)), een Ophoogdag (tuinen gelijk te maken met gemeentelijk opgehoogde buitenruimte) en een Opfleurdag (meer groen in de buurt en groen tegen hekwerken). De laatste dag is een samenwerking met de afdeling Realisatie met specifiek het initiatief Groen doen we samen. Op deze dag heeft de stuurgroep deel uitgemaakt van het programma en de tuinen gejureerd. Nog steeds horen wij positieve reacties over deze actie die in oktober werd gehouden. Tot slot, mooi om te weten is dat de groep bewoners nu een beheergroep hebben opgericht. Zij noemen zichzelf Team Buurtaanpak en willen graag activiteiten organiseren voor alle bewoners en eenzame ouderen in de buurt. Het concept van de Opruimdag wordt dit voorjaar nog gepland voor de Koloniënbuurt, dit in opvolging van de kerstactie welke in teken stond van het plaatsen van verlichting in de achterpaden. [Deze actie is te bekijken in dit videoverslag](#). Meerdervoort kent 240 huishoudens. Het project Opgeruimd staat netjes! heeft in het verloop van 3 zaterdagen 120 mensen bereikt en er zijn 40 tuinen aangepakt. De kerstactie en de voorafgaande bewonersavond voor de Koloniënbuurt was bestemd voor 180 huishoudens waarvan 15 betrokken bewoners zich met ideeën hebben gemeld voor 2019.

Daarnaast is er binnen dit topic intern de samenwerking aan gegaan met de collega's van JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht). Voor de buurten in Noord is er een partnership besloten met basisschool De Dofijn locatie Laurensvliet. De onderbouw heeft feestelijk de geadopteerde moestuin geopend achter Xiejezo. Voor de bovenbouw wordt komend voorjaar de moestuin bij het Van Yperen terrein bij de natuurspeeltuin klaar gemaakt en geadopteerd.

De gezonde oogst wordt uitgedeeld op school en daarnaast worden er kleine acties georganiseerd rondom gezondheid voor de kinderen uit deze buurten. [Klik hier voor het videoverslag.](#)

Tussenrapportage: Buurtprofielen & het meetinstrument

Zoals aangegeven in het actieplan (2017) zijn de indicatoren en het meetinstrument doorontwikkeld. Per half jaar levert de Buurtaanpak rapportcores op voor de indicatoren a) Veiligheid, b) Schoon, c) Armoede, d) Woongenot, e) Persoonlijk perspectief en f) Bewonerscontact. De nulmeting is afgerond in het tweede half jaar van 2018. In april 2019 zijn de eerste trends tussen de meetmomenten inzichtelijk. De dataset is opgebouwd aan de hand van cijfers geleverd door de Politie, Diverz, Woonkracht10, Trivire, Kledingbank, Voedselbank, Bij Bosshardt, de Gemeente, Sociale Dienst Drechtsteden, OCD en Vluchtelingenwerk.

Eerder benoemd zijn er nog acht buurten gesignaleerd die matig scoren. Deze hebben we in de gaten gehouden en zoals beloofd hebben we gekeken of deze buurten toegevoegd dienen te worden aan het werkgebied van De Buurtaanpak. Zo is in de stuurgroep van november 2018 besloten op basis van het meetinstrument en de signalen van professionals om de buurt Corridor Oost toe te voegen aan het werkgebied van de Buurtaanpak.

Daarnaast zijn er samen met sociale partners en bewoners in 2016 buurtprofielen gemaakt. Deze buurtprofielen zijn de input geweest om met de projectgroep Buurtaanpak een set maatregelen ten behoeve van het actieplan (2017) op te stellen. In de bijlage Buurtverslagen kwartaal 4 2018 ziet u de voortgang op de vastgestelde maatregelen t.o.v. de specifieke problematiek in de buurten en benadrukken wij de opgaves voor de afronding van het project in 2019.

Wanneer er in andere buurten aanleiding voor is, kunnen we succesvolle maatregelen ook daar toepassen. Dit geldt niet alleen voor deze matig scorende buurten, maar voor heel Zwijndrecht. Nog steeds en steeds meer zijn wij overtuigd van de inzet van De Buurtaanpak als instrument en wij hopen u ook.

Hoe gaan we verder?

Het werk en de bijbehorende inzet voor de Buurtaanpak vraagt veel tijd. Er staan steeds meer actieve bewoners op die zich organiseren via beheergroepen per buurt. Die kunnen zaken gaan overnemen waarbij gemeente en partners meer en meer in een faciliterende rol komen. Echter, de aandacht voor deze buurten blijft. De duurzaamheid van behaalde resultaten valt of staat met de borging van opgebouwde netwerken. Op basis van de resultaten van het eerste jaar constateren wij dat de investering bij opzet in een buurt groot is, maar afneemt door a) inzet en daarmee borging van/ bij bewoners en b) verbeterde leefbaarheid op basis van meetbare resultaten. In april 2019 presenteren wij op basis van het meetinstrument een prognose voor de buurten van de Buurtaanpak voor 2020 en verder. Naar verwachting is er blijvende aandacht voor huidige buurten, maar vindt er ook verschuiving plaats gelet op scores van bijvoorbeeld Corridor Oost (nieuw aandachtsgebied) of Kapiteinflats (verbeterde leefbaarheid).

De Buurtaanpak – raadsavond 19 maart

Op 19 maart gaan we samen met u in gesprek met de partners van Woonkracht10, Trivire en Diverz over wat we tot nu toe hebben gedaan en blikken we met u vooruit.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,

portefeuillehouder: Witte, J. de; Dongen, J.E.T.M. van
informatie: Romy Verstraeten
telefoon: 078 770 36 30
e-mail: rr.verstraeten@zwijndrecht.nl
bijlagen: Bijlage 1 en 2 Raadsinformatiebrief Voortgang De
Buurtaanpak
ter inzage: